

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iohannis Scheffleri S. R. Eccl. Presbyteri Concilium
Tridentinum antè Tridentinum**

Angelus <Silesius>

Nissæ, 1675

Articuli Quinti, Punctum Quintum. Bona opera esse meritoria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42264

Artic: V. Punctum V.

Articuli Quinti,
Punctum Quintum.

Bona opera esse meritoria.

Verba Concilij,

Sess: 6. c. 16.

*Benè operantibus usque in finem,
& in DEO sperantibus proponenda
est vita aeterna, & tanquam gratia
filijs DEI per Christum JESUM
misericorditer promissa, & tan-
quam merces ex ipsius DEI pro-
missione bonis ipsorum operibus &
meritis fideliter reddenda.*

Et Canone 26.

*Si quis dixerit, justos non debe-
re pro bonis operibus, quae in DEO
fuerint facta, expectare & sperare
aeternam retributionem à DEO per
ejus misericordiam, & JESU Chri-*

H 3

si me-

Concilij Trid: antè Trident:
sti meritum, si benè agendo & di-
vina mandata custodiendo neque
in finem perseveraverint, anathe-
ma sit.

D*ionysius de Eccl: Hierar: c. 12.*
Equidem probè scio scrip-
tis divinis assentiens unūquem-
que præmium accepturum pro
dignitate. Inclusit enim, inquit,
Dominus apud se: & referet u-
nusquisq; propria corporis pro-
ut gessit, sive bonum sive malū.

S. Ambrosius in c. 2. Luc. Ecce
& Simeon prophetat, in ruinam
& resurrectionem plurimorum
venisse Dominum J E S U M Chri-
stum, ut justorum iniquorūmq;
merita discernat, & pro nostro-
rum qualitate factorum, judex
verus & justus, aut supplicia de-
cernat aut præmia.

Idem

Artic. V. Punctum V.

Idem in c. 6. Luc. Sicut incrementa virtutum, ita etiam sunt incrementa præmiorum. Plus est enim DEI esse filium, quàm possidere terram & consolationem mereri. Sed quia & primũ præmium regnum cœlorũ est, & ultimum præmium regnum cœlorum est, nunquid æquale præmium incipientibus atque perfectis est? Cũ fueris in regno cœlorũ, tunc processus est mansionum, & si unum regnum, diversa tamen merita sunt in regno cœlorum.

Idem S. Ambrosius Epist: 44.
In die iudicij aut nostra opitulabuntur nobis opera, aut ipsa nos in profundum, tanquam molari depressos lapide mergent.

Idem lib. 1. de Offic. c. 15. Post

Concilij Trid: antè Trident.

Obitum utriusque (divitis scilicet
epulonis & Lazari) pauper erat
in sinu Abrahæ requiem habens,
dives in supplicis. Nonne evi-
dens est, meritorum aut præmia
aut supplicia post mortem ma-
nere?

*S. Chrysostronus Concione 4 in
Lazar.* Si DEUS est, sicuti reve-
rà est, eum justum esse nemo nõ
fatebitur. Atqui si justus est &
his & illis reddet pro meritis. Et
hoc in confesso est. Quod si &
his & illis rependet pro meritis,
hic verò nullus eorum recepit,
neque ille improbitatis poenam,
neque hic virtutis præmia, per-
spicuum est, restare tempus ali-
quod in quo cõgruens præmiũ
horum uterque feret.

*Idem Chrysostronus homil: 3 in
Epist.*

Artic: V. Punctū V.

Epist. 1. ad Theſſal. Apud DEUM
tanta est amicitia merces, quan-
ta dici nequit. Mercedem no-
bis dat, ut amemus nos invicem
cujus nos rei mercedē debemus.
Precare inquit, & accipe merce-
dem. Super hoc nos mercedem
debemus: nam bona precamur.
Pro eo quod petis, inquit, acci-
pe mercedem. Jejuna, & accipe
mercedem. Sis rectus ac stre-
nuus & cape præmium quanquā
præmium debens. At quemad-
modum Patres, quando pueros
suos sedulos ac strenuos faciunt,
tunc & præmiū illis dant (nam
debitores ipsis sunt, ut pote vo-
luptate per eos affecti) ita &
DEUS mercedem, inquit accipe,
si probus atque integer fueris;
exhilaras namque Patrem, unde

Concilij Trid: antè Trident.
hanc tibi mercedem debeo.

Id. hom. 80. in Matth. O quantæ gloriæ, quantæ beatitudinis hæc verba sunt! nec dicit, accipite; sed hæreditate quasi propriâ, quasi paternâ, quasi vestrâ, quæ vobis à principio debebantur. Quibus verò pro rebus hæc sibi retribuuntur? Pro tecto, pro veste, pro aqua frigida, pro visitatione, quia in carcerem ingressi vindictam consolati sunt.

Idem S. Chrysof. hom. 1 de resurrect. Ibi omninò pauper iste, qui justè vivit, laborum suorum mercedem accepturus est.

Idem ibid. Ne hoc reputes, quòd flagellaris & expelleris, sed potiùs cogita coronas & retributiones.

Id. homil. 42. in Genes. Corona, quæ

Artic: V. Punctum V.

na, quæ pro virtute & ejus sudoribus datur, nihil habet sensibile, neque in hoc sæculo nobiscum dissolvitur, sed perpetua est, immortalis, extendens se in omnia sæcula, Et labor quidem est parvi temporis, merces autem laborum finem non habet, neq; credit temporis neque marcescit.

Id. homil. 43. in Ep. 1. ad Cor.

Si quis innumera bona fuerit operatus, tùm verò & innumera mala perpeffus, integram habet mercedem & plenissimam retributionem, non bonorum tantum quæ fecerit gratiâ, sed malorum etiam quæ tulerit.

Origenes Tract. 8. in Matth. Secundum mensuram observationis mandatorum ingrediemur in vitam, aut in interiora ejus &

Concilij Trid antè Trident.

beatiora, aut in mediocria, aut
ad quamcúnq; partem vitæ illius
ad quam induxerit nos observã-
tia mandatorum.

*Id. Origines in Ep: ad Rom: l. 1.
c. 2.* Nunc requiramus de justo
judicio DEI, in quo reddet uni-
cuique secundùm opera sua. Et
primò quidem excludantur hæ-
retici, qui dicunt animarum na-
turas bonas vel malas, & audiãt
quia non pro natura unicuique
DEUS, sed pro operibus suis red-
dit. Secundo in loco ædificen-
tur fideles, ne putent sibi hoc so-
lùm sufficere posse quod credunt,
sed sciant justum iudicium DEI
reddere unicuique secundùm o-
pera sua.

*S. Ignatius Martyr Ep: ad Ma-
riam Cassobolitã.* Præsens labor
parvus

Artic: V. Punctum V.

parvus est, merces verò quæ speratur multa est.

Theophylactus in c 3. Ep. 1 ad Corint. Quo ad benè merentiū attinet præmia pro suo labore habiturus est quisq; mercedem.

Athanasius l. de Virginit: Regnum coelorum non eorum est, qui hîc otiantur, sed eorum qui in multâ tribulatione & angustia vitam transigunt. Non enim id gratis accipiunt, sed cum ingenti labore & magnificis sudoribus illud adepti sunt, quotquot eo digni sunt habiti.

Gregorius M. l. 16. moral: c. 11. ad illa verba. *Job salvabitur innocens: salvabitur autem mundicia manuum suarum.* Quæ scilicet sententia, si de coelestis regni retributione remittitur, veritate
fulci-

Concilij Trid: antè Trident.

fulcitur, quia cùm de DEO scriptum sit: qui reddet unicuique secundùm opera eius. Supernâ pietas prius agit in nobis aliquid sine nobis, ut subsequente quoque nostro libero arbitrio, bonũ quod jam appetimus agat nobiscum: quod tamen per impensam gratiam extremo in iudicio ita remunerat in nobis, ac si solum processisset ex nobis. *Id: ib. l. 18. c. 24.* Hic de semetipso iterum loquitur (Apostolus) dicēs: gratiâ DEI sum id quod sum. Ex huius nimirum aspiratione gratiæ, quia virtutũ opera protinus in corde generantur, ut ex libero quoque arbitrio subsequatur actio, cui post hanc vitam retributio æterna respondeat, illicò adjecit: Et gratia eius in me vacua non fuit,

Artic: V. Punctum V.

Cyprianus lib 4: Ep: 6. Armemus & dexteram gladio spirituali, ut Eucharistiæ memor, qui Domini corpus accepit, in ipso Dominum suum complectatur, postmodum à Domino suo sumpturus præmium coelestium coronarum. O dies ille, qualis & quantus adveniet! cum coeperit populum suum Dominus recensere, & divinæ cognitionis examine singulorum merita recognoscere, mittere in gehennâ nocentes, & persecutores nostros flammæ pœnalis perpetuo ardore damnare, nobis verò mercedem fidei & devotionis exsolvere. Hæc sit armorum nostrorū præparatio, cogitatione semper ac sensibus volvere iniquorum supplicia & præmia ac merita iustorum.

Idem

Concilij Trid. antè Trident.

Idē Cyprianus lib: 3. Ep: 25 An
ego possum tacere, cū cognoscam,
quod ex vobis pars jam
martyrij sui consumatione præ-
cesserit, meritorum suorum co-
ronā de Domino receptura, pars
adhuc in carceris claustris de-
moretur ad meritorum titulos
aptiores tormentorum tarditate
proficiens, habitura tot merce-
des in cœlestibus præmijs, quot
nunc dies numerātur in pœnis?
Sæcularis hæc & brevis pœna,
quā clara & æterni honoris
mercede mutabitur! Celebratis
modò atque offertis sacrificium
DEO, & pretiosum pariter & glo-
riosum, & plurimūm vobis ad
retributiones præmiorum cœle-
stium profuturum. Hoc est e-
nim quod præcipuè DEO pla-
ceat,

Artic. V. Punctum V.

ceat, hoc est; in quo majoribus
meritis ad promerendam DEI
voluntatem opera nostra prove-
niant.

Idem lib 3 Epist. 10. Faciant
se dignos, ut in omnibus Domi-
num promerentes, ad cœlestem
coronam laudis suæ consumma-
tione perveniant.

Id. serm 1. de Eleëmosyn. Atq;
ut intelligamus hæc omnia DEO
dari, & cùm quisque hæc facit
DEUM promereri, Christus illud
DEI dona appellat.

Id. serm: 2. de zel. & liv: Chri-
stiani hominis corona non una
est, quæ tempore persecutionis
percipitur. Habet & pax coro-
nas suas, quibus de varia & mul-
tiplici congressione victores de
prostrato & subacto adversario
coro-

Concilij Trid: antè Trident.

coronamur. Libidinem sube-
gisse continentiæ palma est. Con-
tra iram, contra in'uriam repu-
gnâsse, corona patientiæ est. De
avaritia triumphus est, pecuniam
spernere. Laus est fidei fiducia
futurorum mundi adversa toles-
rare. Et qui superbus in prosperis
non est, gloriâ de humilitate
consequitur. Et qui ad pauper-
rum fovendorum misericordiam
pronus est, retributionem the-
sauri coelestis adipiscitur.

Id. serm: 5. de laps. Oportet
justis operibus incumbere, quibus
peccata purgantur, eleemosynis
frequenter insistere, quibus
à morte animæ liberantur.

Id. serm: 6. de Orat: Dom: Qui
in die Judicij præmium pro o-
peribus & eleemosynis redditus
rus est,

Artic: V. Punctum V.

rus est, hodie quoque ad orationem cum operatione venienti benignus auditor est. *Ubi recenset historiam exauditi Cornelii & Tobie, dicens: Citò orationes ad DEUM ascendunt, quas ad DEUM merita nostri operis imponunt.*

S. August: de grat: & lib: arbitrio c. 6. Redeamus ad Apostolum, videamus quid dicat suam jam appropinquante passione, scribens ad Thimotheum. Ego enim jam immolor, inquit, & tempus resolutionis meae instat: bonum certamen certavi, cursum consumavi, fidem servavi. *Ista utique jam merita sua bona commemorat, ut post bona merita consequatur coronam, qui post merita mala consecutus est gratiam. Denique attendite quid sequa.*

Concilij Trid: antè Tridēt.

sequatur: superest, inquit, mihi corona justitiæ, quam reddet mihi Dominus in illa die justus Judex. Cui redderet coronam justus Judex, si nõ donasset gratiam misericors Pater? Et quomodo esset ista corona justitiæ, nisi præcessisset gratia, quæ justificat impium? quomodo ista debita redderetur, nisi prius illa gratuita donaretur.

S. Augustinus de grat: & libero arbitr: c 8. Nascitur inde non parva quæstio, quæ Domino donante salvenda est. Si enim vita æterna bonis operibus redditur, sicut apertissimè dicit Scriptura, quoniam Deus reddet unicuique secundum opera ejus: quomodo gratia est vita æterna, cum gratia non operibus reddatur, sed gra-

Artic. V. Punctum V.

sed gratis datur. Ista ergo quæ-
stio, nullo modo mihi videtur
posse dissolvi, nisi intelligamus
& ipsa bona opera nostra, quibus
æterna redditur vita, ad Dei gra-
tiam pertinere. Itaq; charissimi
vita bona nostra nihil aliud est,
quàm DEI gratia, sine dubio &
vita æterna, quæ bonæ vitæ red-
ditur DEI gratia est: & ipsa enim
gratis datur, quia gratis data est
illa cui datur. Sed illa cui datur
tantummodò gratia est, hæc au-
tem quæ illi datur, quoniam præ-
mium ejus est gratia est pro gra-
tia *tanquam merces pro Justitia,*
ut verum sit, quoniam verum est,
quia reddet unicuique DEUS se-
cundùm opera ejus.

Et c. 9. ibid Accipiemus gra-
tiam pro gratia, quando nobis
vita

Concilij Trid: antè Trident.

vita æterna reddetur. De quo
dixit Apostolus, gratia autē DEI
vita æterna in Christo JESU Do-
mino nostro: cū prius dixisset,
stipendium peccati mors.
Meritò enim stipendium, quia
militiæ diabolicæ mors æterna
tanquam debitum redditur. Ubi
cū posset dicere & rectè dice-
re, stipendium autem justitiæ vi-
ta æterna; maluit dicere, gratia
autem DEI vita æterna: ut hinc
intelligeremus non pro meritis
nostris DEUM nos ad æternā vitā,
sed pro sua miseratione perdu-
cere. De quo in Psalmo dicitur
homo animæ suæ: qui coronat
te in miseratione & misericor-
diā. Nunquid non corona bo-
nis operibus redditur? sed quia
ipsa bona opera ille in bonis o-
pera-

Artic: V. Punctum V.

peratur; ideò dixit Psalmus, coronat te in miseratione & misericordia: quia ejus miseratione bona operamur, quibus corona reddetur.

S. Augustinus serm 3. de verb. Domini. O magna honitas DEI! cui cum pro conditione reddere debeamus obsequia, ut pote servi Domino, famuli DEO subjecti potenti, mancipia redemptori, amicitiarum nobis præmia re-promittit, ut à nobis obsequia debitæ servitutis extorqueat: ut quos nolle servire cõspicit sponte, suorum beneficiorum possit promissionibus invitare, & quorum voluntates à se compescit alienas, eorum mentes præmiorum liberalitatibus cõstituat suas.

Idem in Psalm: 49. ad illa verba:

ba :

Concilij Trid. antè Trident.

ba: cōgregate illi justos eig. Quos du
justos, nisi viventes ex fide faci. ta
entes opera misericordiæ? Etc. be
nim opera illa, justitiæ opera. ha
sunt. Habes Evangelium, cave. ca
te justitiam vestram, facere. co. m
ram hominibus ut videamini ab. gn
eis? Et quasi quæreretur, quam. tu
justitiam? cū ergo facis eleēmo-
synam inquit, Ergo Eleēmosy. Sa
nas opera justitiæ esse significat. de

Et mox: Venite benedicti Pa- dic
tris mei, percipite. Quid perci- vic
pите? Regnum. Pro quā re? Esu- om
rivi, & dedistis mihi manducare. sti
Quid tam vile, quid tam terre- pri
num, quā frangere panem esu- bo
rienti? Tanti valet regnum coe- nu
lorum. Frange esurienti panem red
tuum, & egenū sine tecto, induc per
in domum tuam. Si videris nu- fid
dum,

Artic: V. Punctum V.

Quos dum, vesti. Si non habes facultatem frangendi panem, non habes domum quô inducas, non habes vestem quâ cooperias, da calicem aquæ frigidæ, mitte duo minuta in gazophylacium. Regnum DEI tantum valet, quantum habueris.

Id. S. Augustinus Serm: 38. de Sanct. Beatus Apostolus cum de reddenda ratione in die Iudicij loqueretur, ita pronunciauit, dicens: Oportet nos, inquit, omnes stare ante tribunal Christi, ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit sive bonum sive malum: & Dominus in Evangelio, tunc inquit, reddet unicuique secundum opera sua. Non dixit secundum fidem suam; sed unicuique secundum

Concilij Trid: antè Trident:

cundum opera sua: quia sicut
jam supra dictum est. Jacobus
Apostolus clamat, fides sine o-
peribus mortua est. Nos ergo
Fratres charissimi, si & poenam
evadere & ad aeternam beatitu-
dinem volumus pervenire, non
solum credamus in Deum, sed e-
tiam toto corde diligamus, &
quantum possumus, ipso adju-
vante, bona opera facere stude-
amus, ut cum ipso auxiliante, fe-
cerimus quae praecipit, merea-
mur recipere quae promittit.

Id: Enchirid: ad Laurent: c. 106.

Vita aeterna certa merces est bo-
norum operum.

Id. l. 1. de morib, Eccl. Vita ae-
terna est totum praemium, cujus
promissione gaudeamus: ne
praemium potest praecedere me-
rito

Artic: V. Punctum V.

rita, & prius homini dari quàm dignus est. Quid enim hoc iniustius & quid iustius DEO? Non ergo debemus poscere præmiũ antequam mereamur accipere.

Tertull: advers. Gnostic. Quomodo multæ mansiones apud Patrem, si non pro varietate meritorum? quomodo & stella à stella distabit in gloriã, nisi pro diversitate radiorum.

Lactantius div: inst: l. 6. c. 13.
Si deorũ cultores simulacra insensibilia excolunt, & quicquid pretiosi habent, in ea conferunt, quibus nec uti possunt, nec gratias agere, quod acceperint: quantò iustius est & verius, viventia DEI simulacra excolere, & promereri invenire viventem. Quod, sicut usui habent, quicquid
I a quid

Concilij Trid: antè Trident.

quid acceperint, & gratias agunt;
ita DEUS in cuius conspectu bo-
num fecerit, & probabit & mer-
cedem pietatis exolver.

Gregorius lib: 4. moral: cap. 42.

Quia in hac vita nobis est discre-
tio operum, erit in illa procul-
dubiò discretio dignitatum: ut
quò hîc alius alium merito supe-
rat, illic alius alium retributione
transcendat,

*Id. Gregorius M. in Psal: 7. Poe-
nitēt.* Qui mundi hujus divitias
fallaces esse agnoverit, & amore
cœlestium contēpserit terrena
meditatur in operib⁹ bonis, quæ
vitâ hac transeunte permanent,
& aternæ vitæ præmia ferunt.
Neq; enim tempore utiliter vi-
vitur, nisi ad comparandum me-
ritum, quo in aternitate vivatur.

Artis